

Тема: Орфоепічна помилка (практично)

Мета (формування компетентності): предметні: формувати вміння та навички учнів правильно вимовляти наголошені й ненаголошені голосні; вдосконалювати навички роботи з орфоепічним словником та словником наголосів; **ключові:** розвивати вміння школярів працювати колективно та самостійно; логічне мислення, творчу уяву; мовленнєві навички; удосконалювати навички читання вголос; вміння складати діалоги; **загальнолюдські:** виховувати любов до краси природи.

Тип уроку: урок закріплення знань

Хід уроку:

I. Організаційний момент

II. Повідомлення теми та мети. Мотивація навчальної діяльності

Звернення вчителя до учнів

— Ми вже говорили про важливість правильного наголошування слів. Іноколи через неправильне наголошення одного слова зміст висловлення змінюється або зовсім утрачається. Ось як у цьому віршику.

Зіставлення не марне,
та й зовсім не складне:
число буває ... (*па́рне*),
а молоко — ... (*па́рне*).
Як кажуть, це на лобі
нам зарубати слід:
у колесі є ... (*о́бід*),
а за столом — ... (*о́бід*).

Сьогодні ми вдосконалюватимемо навички правильного наголошування слів.

III. Закріплення вивченого матеріалу

Мовна гра «Зміни слово». За допомогою наголосів змініть слова. Складіть речення чи словосполучення (за можливості об'єднайте їх у короткий зв'язний текст або напишіть віршик).

Орган, замок, кульки.

(Кожен орган мій співає як орган у замку, що зачинений на величезний замок. У небі плавають повітряні кульки, радіють собі, а ми носимо важкі кульки із ґрунтом для клумб.)

«Хто швидше?». Розташуйте слова за абеткою, визначте наголоси, перевірте їх за словником.

Камбала, колесо, данина, читання, форзац, завдання, подруга, дочка, олень, ознака, вірші, приятель, живопис, старий, високо, фольга, донька, феномен, причіп, адже, вантажівка, перепис, надлишок, цінник, соломинка, ринковий.

(Адже, вантажівка, висо́ко, вірші, данина́, дані́на, до́нька, дочка́, живо́пис, завда́ння, ка́мбала, ко́лесо, надлі́шок, озна́ка, о́лень, пере́пис, по́друга, причі́п, прі́ятель, рі́нковий, соломи́нка, старі́й, фено́мен, фо́льга, фо́рзац, ці́нник, чита́ння.)

Творче конструювання. Поставте наголос у словах та складіть із ними речення.

Брати (рідні) — брати (участь); дорога (дальня) — дорога (людина).

Вправа «Злови помилку!»

1. Я забув сьогодні взяти на урок географічний атлас. 2. Мама вдягла на вечір зустрічі випускників школи блискучу атласну сукню. 3. Із зали лунала приємна музика, це прийшов привітати ювілярів талановитий музикант. 4. Люблю дивитися по телевізору змагання з парного катання. 5. Парне молоко дуже корисне для здоров'я. 6. Дешева рибка, та дорога з неї юшка. 7. Тоді дорога успішна, коли розмова втішна. 8. Струни на бандурний лад настрою, щоб не було поганого настрою. 9. Через край із серця рідне слово ллється. 10. Оживи, козацька славо, у бандурних струнах, нехай серця звеселяться!

IV. Узагальнення і систематизація знань

Відредагуйте запропонований звуковий запис слів відповідно до правил вимови. Як називаються помилки, які ви виправляєте?

[дерев'яаний], [зерно], [довге^н'кий], [ди^еветс^а], [гостре^н'кий], [ле^н'шайу].

V. Підсумки уроку.

Усна робота

Продовжте діалог.

— Ти знаєш, що таке склад?

— Звичайно, це частина слова, що вимовляється одним поштовхом видихуваного повітря.

— А які є склади?

VI. Домашнє завдання

Вправа 237

